

A silhouette of a person with long hair, seen from the side, looking out over a landscape at sunset or sunrise. The sun is low on the horizon, creating a bright glow and casting long shadows. The sky is filled with dark, dramatic clouds.

Adam Świeżyński
Instytut Filozofii UKSW, Warszawa

**Hermeneutyczna próba rekonstrukcji
ontologii upadłego anioła
na podstawie historii upadku człowieka
(Rdz 3,1-5.14-15)**

***Gdy ktoś pyta, czy diabeł jest osobą,
zgodnie z prawdą należałoby odpowiedzieć,
że jest nie-osobą, rozkładem osobowości
i jej rozpadem.***

***Dlatego też ma zwyczaj występować bez twarzy,
a siłą, której używa, jest jego nierozpoznawalność.***

(J. Ratzinger)

Wstęp

- Hermeneutyka jako sztuka wyjaśniania i interpretacji
- Hermeneutyka biblijna
- Metafora „węża” z Rdz 3,1-5.14-15

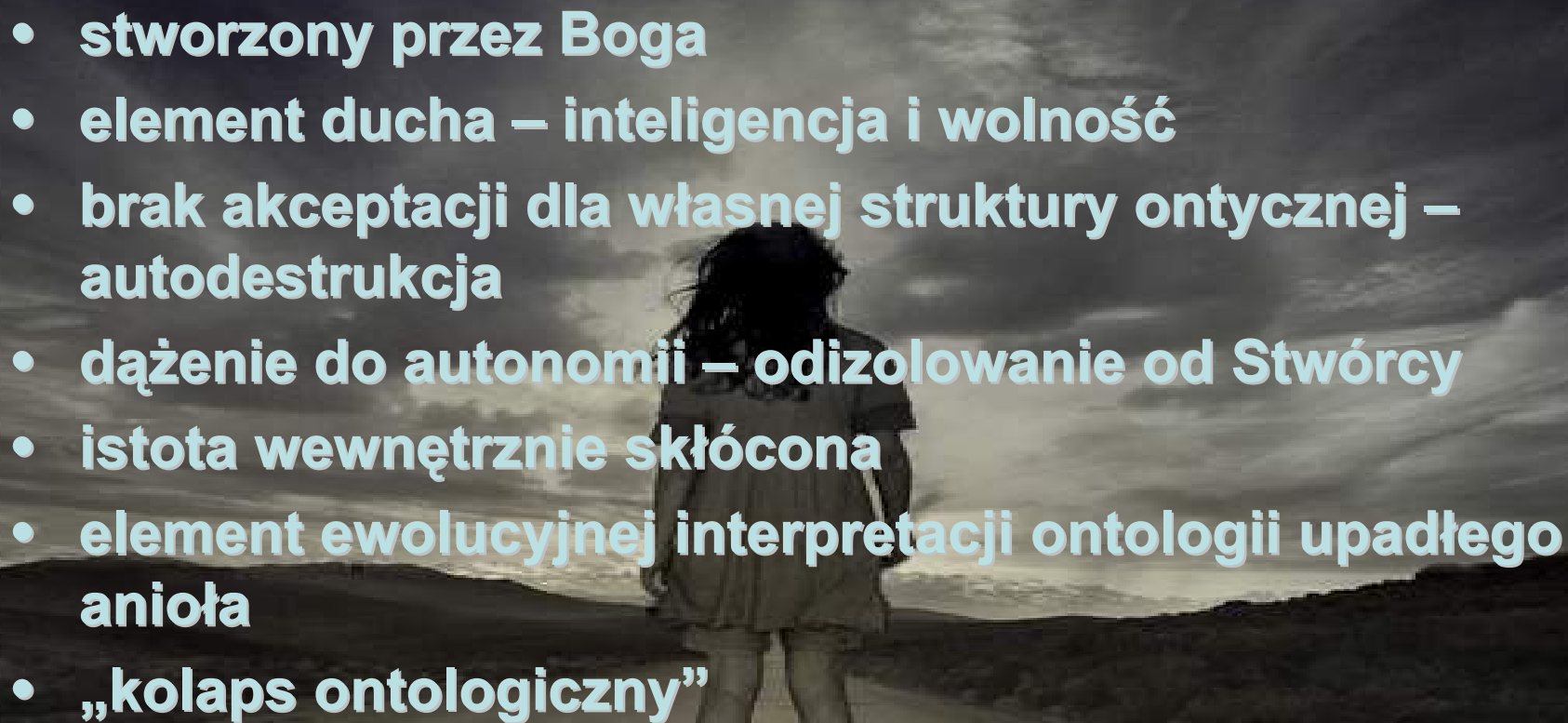
„rozmowa z wężem” (Rdz 3,1-5)

- dialog jako sposób ujawnienia istoty rozmówców
- „nieoczywista oczywistość” węża dla niewiasty
- wspólny element natury rozmówców – sfera ducha
- „Czy to prawda, że...?” – wspólnota w rozumności
- wytworzenie pozoru relacji zaufania
- „przekierowanie” uwagi człowieka
- znajomość słabych „miejsc” w człowieku
- „Na pewno nie umrzecie!” – zasugerowanie zmiany sposobu bycia
- „Ale wie Bóg...” – zafałszowanie obrazu Boga
- odwołanie się do pragnienia pełni w człowieku

„mowa Boga” (Rdz 3,14-15)

- ustanowienie struktury ontycznej węża poprzez zadekretowanie jego wyboru
- motyw węzowego zwiedzenia – perwersyjna samorealizacja w złu
- „Ponieważ to uczyniłeś...” – ostateczne zdefiniowanie siebie jako przeciwnika Boga
- samoodizolowanie od Boga
- „proch ziemi” – pokarm węża
- „czołganie się na brzuchu” – samoupokorzenie wskutek zaprzeczenia własnemu powołaniu
- charakter stwórczy „przekleństwa” węża

zarys ontologii upadłego anioła

- stworzony przez Boga
  - element ducha – inteligencja i wolność
  - brak akceptacji dla własnej struktury ontycznej – autodestrukcja
  - dążenie do autonomii – odizolowanie od Stwórcy
  - istota wewnętrznie skłócona
  - element ewolucyjnej interpretacji ontologii upadłego anioła
  - „kolaps ontologiczny”
-
- A person with long dark hair, wearing a light-colored dress, stands on a sandy beach looking out at the ocean. The sky is filled with dramatic, dark clouds, and the sun is low on the horizon, creating a silhouette effect. The person's reflection is visible in the shallow water on the beach.